

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Előfizetés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 6.

Pénzügyi politikánk.

(K. Ö.) A Bánffy-kormány válsága idejében a szabadelvű lapok Lukács László pénzügyminisztert a kabinet diszének nevezték el. Állítólag a király illetve volna Lukács minisztert ezzel a kitüntető jelzővel. Mi ezt nem akarjuk kétségbe vonni, visszatekintve azonban Lukács miniszteri pályájára, nem találjuk meg működésében azokat a kimagasló momentumokat, melyek erre a kitüntetésre érdemesítenék.

Pénzügyi politikánkat, melyet Lukács miniszter képvisel, a legridegebb fiskalizmus jellemzi. Maga Wekerle vallotta meg, hogy adózási rendszerünk igazságtalan, ami természetesen nem zárja ki azt, hogy pénzügyi politikánk kiépítésében, tehát adózási rendszerünk alapozásánál a mai igazságtalan rendszert fentartsuk és állandósítsuk.

Akik a kormányval tartanak, azoknak kedvezünk, a többieket elnyomjuk, és már annyira mentünk, hogy az adózás a kormány kezében a jutalom és büntetés eszköze lett. Ennek eredményei már is meglátszanak. A nemzet két részre oszlott. Azokra, akik az adót megszárazzák és élvezik és azokra, akik azt megfizetik. Aminek természetesen következménye az szokott lenni, hogy az állam mindinkább növeszteni kénytelen azok terheit, akik politikai rendszerével nem rokonszenveznek, csak azért, hogy politikai barátai telhetetlenségét kielégíthesse.

Ez pedig a gazdasági élet alapjainak aláásására vezet.

Aki figyelemmel kíséri az utolsó évtizedek állami pénzügyeinek kezelését, az igazat fog nekünk adni, mikor azt állítjuk, hogy a folytonos adószaporítás nem az általános gazdasági élet fejlesztésére vezetett, de még csak egyes gazdasági ágak boldogulását sem tette lehetővé, mert a liberális rendszer megerősítésére, büneinek és túlkapásainak eltussolására elköltött milliók, elvonattak annak a célnak a szolgálatától, mely az összesség boldogulását tette volna lehetővé.

Ily körülmények között nagy czinizmus kell oda, hogy valaki azt állítsa, hogy pénzügyi politikánk gyakorlatilag számot vet a kedvezőtlen gazdasági konjunkturákkal.

Ki meri ezt állítani?

Ipar, kereskedelem és mezőgazdaság évről-évre visszafejlődik. Mindenkinek a jövedelme csökken. Mi pedig nem arra gondolunk, hogy a közszolgáltatásokat a rosszabbodó helyzetnek megfelelően csökkentjük, hanem azokat évről-évre szaporítjuk.

Finánczpolitikánk mind újabb és újabb adótörvényeken töri az eszt. Persze hirdeti, hogy csak egyszerűsítésről van szó, és minden adóemelés ki van zárva. Így tett a szeszadó-pótlékról, a cukortermelési és cukorfogyasztási adótörvénynek egyesítéséről szóló, a söradó-törvény és a söradó-pótlékról szóló törvények megalkotásánál. Az eredmény megmutatta, hogy azok egytől-egyig adóemelést involváltnak.

A mi pénzügyi kormányzatunk nem lát bajt abban a körülményben, hogy évről-évre az állami háztartásban nagyobb összegeket hoz forgalomba, mert a mi gazdasági életünk alapjai ma is egészségesek és fejlődésre képesek.

Ekkora optimizmust valóban csak az a pénzügyi politika képviselhet, mely a liberálizmus fentartását többre becsüli Magyarország fenmaradásánál. Az államháztartást rendeztük, de mekkora volt annak az ára. 1887-ben 30—31 millió forint volt a deficit, 1890-ben már 38 millió forint volt a zárszámadási felesleg, a liberálizmus nagy dicsőségére, de az ország teljesítési képességének nagy kárára. És azóta mily mesterfogásokat alkalmaz a mi finánczpolitikánk, hogy a deficitet elburkolja. A nagy konverzió, a fogyasztási adók emelése, a regáléváltás, a szeszadóemelés természetesen mind olyan természetű pénzügyi műveletek, melyek a gazdasági alapok kifejlődésére vezetnek.

Hiszen ha úgy lenne, akkor a társadalmi gazdálkodás terén bizonyára örvedetesebb jelenségekkel találkozoznánk, és nem azzal a szomorú látvánnyal, hogy mindent az államtól várunk. De lehetséges ez másképp, mikor az állam az anyagi képességet teljesen igénybe veszi és kihasználja, részint hogy költséges reformokat létesítsen, részint hogy a politikai természetű kiadásokkal a rendszert erősítse.

Ilyen fináncziális politikával szemben mi nem viseltethetünk bizalommal, annál kevésbbé, mert mi még az államépület

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az otthon világából.

Írta: Endrődi Sándor.*

II.

Szélcsend alatt.

Az én kis Balaton-melléki tanyám, az az alsó-eörsi nádas kis vityilló fölér a miramare-i márványpalotával, sőt többre tartom, mert nem sötét tragédiák színhelye, mint amaz, de nyájas, boldog órák csöndes fészke, szeretett, igazi, szabad otthonom nekem. Rajongok érte, mert oda könyököl ki az én nyílt, haragos, kék vizemre a bűgő Balatonra s beleneveti fehér vonalait, sötét zöld fának lengő körrajzát annak ragyogó tükrébe. — De mindenek fölötti előnye, hogy az enyém, hogy tulajdonom. (Az is igaz, hogy nem a verseimből szerzem.)

Nos, ez a kis tanya sok jó és szép napot látott, de olyat sohasem, mint a tavalyi nyár egyik napja volt. Feledhetlenül kedves nap az nekem, dacára annak, hogy a Balaton ezúdarul megtréfált s a bosszúság agyogyótört. Így, a távol magányban, emlékeim romjai közt merengve, újra és gyakran végig élem e napot s áldom a sorsot, mely

nyughatatlan képzeletemnek megadta ez édes pihenőt.

Fiam született s azt Balaton-Füreden Jókaiék tartották a keresztvize. Ugy határoztuk, hogy a Dunántul paszitanak nevezett keresztelő lakomát nagynevű komám urammal és komám asszonyommal nálam, Eörsön fogjuk megülni; Jókainé kocsin rándul át, Jókait és leányát Rózát pedig én röpittem nyilsebes vitorlán Alsó-Eörs felé.

Jókainak azért is tetszett a gondolat, mert még sohasem járt vitorlás hajón, Rózának pedig azért, mert neki valóságos eleme a hullám, a szél.

Soha életemben nem imádkoztam, melegebben, forróbban időztem, mint ekkor. Csak sikerüljön az ut! Csak repülhessünk! Én Alsó-Eörsről Balaton-Füredre be is repültem pompásan, hogy másnap reggel visszarepülhessek a vendégeimmel. Ott háltam a hajón s minden félórán felébredtem; izgatottan mentem fel a fedélzetre s el nem fojtható örömmel gyönyörködtem az erős, hatalmas zengésű é zaki szél zugásában. Hogy verte a habot a hajó bordáihoz! Hogy süvöltözött végig a víz rónáján! No, ez ki fog tartani, ez megbecsüli magát, igazi élvezet lesz a szilaj czikázás, melyet holnap a »Vésmadár« végbevisz, vitorlászárnyáival keresztül-kasul röpködve e tajtékos áradatot! Nyugodtan hajtottam fejemet vánkossomra s elszunyadtam. Ugy éjjel után két órakor szokatlan csendességre ébredtem fel:

a szél végig hasalt a Balaton felett s aludt, elaludt.

— Szépen vagyunk! mormoltam magamban s többé nem fekdtem le, csak jártam föl-alá a yacht fődélzetén, türelmetlenül várva a nap kelését. Az talán majd hoz szel. Hozott is egy kis fuvalmat, de ez meg ellenkező volt. No majd valahogy csak megalkuszunk vele! Talán megerősödik utközben.

Kilencz óra tájban pontosan megjelentek a vendégeim s megindultunk. A szél azonban ahelyett hogy erősödött volna, folyton fogyott s körülbelül fele uton teljesen felmondta a szolgálatot.

A Balaton közepén voltunk.

A »Vésmadár« büszke vitorlászárnyai lecsüggedtek s lefegni kezdtek. A kormányrud nem fogott. Az élénk kedélyű Róza végig dőlt a fedélzet csikos párnáin s mindig csendesebb lett, mintha a verőfény sugarai szendert csókoltak volna pilláira. Koronkint megjegyezte, hogy ennek a hangulatnak is meg van a maga bája (a »Dolce far niente« öszszes motívumai ott reszkettek a körülöttünk tétlenkedő természetben) s néha-néha — mikor kétségbeesett arcomra vetette tekintetét — felkaczagott. Jókai irogatni kezdett jegyzőkönyvébe s elmerült a ragyogó, nevető vidék szemléletébe. De ebben a ragyogásban volt most valami komikus; a partok valósággal szemközt kacagtak bennünket. Kiálthatatlanul bájos volt

* A Magyar Könyvtár 212. füzetéből.

kiépítésében a kezdet kezdetén vagyunk és már is roskadozunk a terhek alatt. Mi lesz velünk, ha az újabb állami és szociális igényeket is ki akarjuk majd elégíteni?

Az autonómiai bizottságok ülései.

Megemlékeztünk a napokban arról, hogy az autonómiai kongresszus által kiküldött három tagú bizottság: Szapáry Gyula, Apponyi Albert grófok és Rajner praelátus elvégezték megbízatásukat s a többi bizottságok legközelebbi ülésein beszámolnak az eredményről. E bizottságok üléseinek idejét tévesen közölték a fővárosi lapok, azért czélszerűnek látjuk közölni a két alábbi meghívót:

Meghívó

A kath. autonómia előkészítésére kiküldött *tizenkettes* bizottságnak márczius 11-én d. u. 4 órakor a főrendiház helyiségében tartandó ülésére.

Gróf Szapáry Gyula.

Meghívó

A kath. autonómia előkészítésére kiküldött *huszonhetes* bizottságnak márcz. 12-én délután, a főrendiház helyiségében tartandó ülésére.

Gróf Szapáry Gyula.

Az autonómiai bizottsági tagok figyelmébe.

Hogy az apostoli királyi kegyuri jogokat jelenleg gyakorló vallás- és közoktatásügyi minisztérium mily keveset gondol a katolikus tanintézetek kath. jellegének megőrzésével, ime egy legeslegújabb példa, melyet ezennel ajánlunk az autonómiai bizottság tagjainak figyelmébe.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia még a Csáky minisztérium idejében is kir. kath. jellegűnek szerepelt olyan hivatalos okmányokon is, amelyek a minisztériumból kerültek ki, sőt az utóbbi esetig így volt Wlassics minisztersege alatt is.

Most márczius 3-án a hivatalos lapban pályázat lett hirdetve a Sipos Arpád halálával

megüresedett tanszékre. Megütközéssel vettük észre, hogy ez okmányban *elmaradt a kath.* jelző. Jó lenne ez ügyben kérdést tenni. A pályázatot itt közöljük egész terjedelmében:

Pályázati felhívás.

A nagyváradi kir. jogakadémián az 1900—1901. tanév végével üresedésbe jövő tanszékre, melylyel a magyar és ausztriai magánjog s esetleges speciálcollegiumban a magyar bányajog előadása, még pedig a magyar magánjognak az egész tanéven át heti 5, az ausztriai magánjognak az első félévben heti 6 órában s a második félévben még 4 órai speciálcollegium tartási kötelezettsége van összekötve, ezennel pályázat nyitattik.

A nevezett tanszékkel járó javadalmak, ha arra nyilvános rendes tanár nevezetik ki: évi 4000 korona fizetés, 840 korona szálláspénz, öt-évenként 400 koronás, de 2000 koronát meg nem haladható ötéves korpótlék és szabályszerű tandíj, ha nyilvános rendkívüli tanár nevezetik ki, évi 2800 korona fizetés, 200 korona ötéves korpótlék, 700 korona szálláspénz és szabályszerű tandíj.

Az eddigi alkalmazást, a végzett tanulmányokat, az esetleges egyetemi magántanári képesítést, irodalmi működést és egyéb figyelembe vehető körülményeket igazoló bizonylatokkal, továbbá keresztes levéllel, a melyből kitűnjék, hogy a pályázó római katolikus vallású és rövid életrajzi vázlattal ellátott, a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszterhez címzett folyamodványokat a nyilvános alkalmazásban levők előjárásának útján, mások közvetlenül, 1901. évi márczius hó 31-éig a nagyváradi királyi jogakadémia igazgatóságánál tartoznak benyújtani.

A kinevezés 1901. évi szeptember hó 1-jével kezdődő hatállyal fog történni.

Budapesten, 1901. évi február hó 22-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 6.

Elnök Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

Napirend a honvédelmi költségvetés.

Az élelmezési tételnél.

Tóth János: Akkor reális a költségvetés, ha az a szükségleteknek megfelelőleg állapítatik meg. Itt azonban ennek éppen az ellenkezőjét látjuk, mert a tulkiadás 300 ezer korona tulkiadást mutat, ez tehát éppen nem mondható valami nagy takarékoságnak. A tételnél meglehetne valamit takarítani, ha aszállítást a vállalkozóknak olcsóbban adnák.

Thaly Kálmán: Babocsay babot liferál. (Derültség.)

Tóth János: A függetlenségi párt minden alkalommal hangoztatja, hogy a szállításokkal ruha, építési anyag, vasművek stb., magyar iparosokat bizzanak meg, mert az elvitázhatalan, hogy a magyar ipartermékek kiállják a versenyt a külföldivel. Kérdést intéz az államtitkárhoz az iránt, hogy miért nem hozta használatba az asbest talpot, melyet egy előkelő fővárosi orvos talált fel. Ez kimutatta, hogy eltekintve a jó és könnyű meneteléstől, még gazdasági szempontból is megfelelő, mert megtakarítást lehet vele elérni és daczára annak, hogy hivatalosan konstatálták az asbestnek káros voltát, mégis azt irták vissza neki, hogy forduljon a közös hadügyminiszterhez, majd az intézkedik, onnan pedig lejött az a tudósítás, hogy ez időszereint nem lehet azt behozni.

Folczner Jenő: Szégyen, gyalázat, mi köze ehhez a hadügyminiszternek?

Tóth János: Kéri e tekintetben az államtitkár ur felvilágosítását, mert végre is azilyen intézkedés, mely még a jónak sem barátja, provokálja a nyilvántartást.

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát bezárom, az előadó ur kíván szólni.

Pulszky Agoston előadó, mint a beteg Szerb György helyettese a pénzügyi bizottság megbízásából kéri a házat, hogy a tételt fogadja el.

Gromon Dezső: Tóth János beszédjére válaszulva kijelenti, hogy tisztí fizetésekből tényleg kevesebbet adtak ki, az a fölösleg a be nem töltött állásokból marad fenn. Az élelmezés azért drágább, mert az egész országban emelkedett ennek az ára.

Az iparcikkek beszerzésénél mindig oda törekedett, hogy azok Magyarországból szereztessenek be. — Az asbest, talpakra idáig végleges döntés még nincs, de ki van adva próbákra.

Thaly Kálmán: Ujból kifogásolja, hogy az asbest talpak kérdésénél a közös hadügyminiszterhez fordultak, szóló azt hiszi, a hadügyminiszternek semmi köze a honvédséghez.

Ugron Gábor szerint a közös hadügyi-

minden, főképp az a mozdulatlan, redőtlen víztükör, mely álló képül fogta meg hajónkat.

— Ezt nevezem aztán igazi hajótörésnek! szóltam kedvetlenül.

— Sohse busulj, válaszolt nyájas maliciával Jókai, hiszen haladunk, szépen haladunk!

Szépen haladunk! A hajó fenekén háromszáz mázsa ólom; ezt mozdítsa meg ilyen pity-poty fuvalom? Haladunk! De a hozzánk betévedt parti pillangó elhagy bennünket. Majd meg mutatnám én mit tud ez a hajó, ha nyers goromba szél zengetné köteleit s öblösitené vásznait! Keresztül törtem már vele minden időt e vizen, de hát ki tehet arról, ha vész az eleme s nem — limonád.

Helyzetünkön nem lehetett segíteni.

— Pedig én egy kis üveg cognacot is hoztam magammal, szólt Jókai, számítva szélviharra, arczomba vágódó habokra.

— Én meg az egész ebédünket hozom a hajón, de ezt előbb Alsó-Eörsön kell elkészíteni.

A déli harangzó gunyosan behangzott a partok falvaiból.

Róza kisasszony azt indítványozta, hogy csináljunk verseket. Erre nem voltam hajlandó, hanem prózában szívesen kikáromkodtam volna magamat.

Végre aztán elhagyott minden türelmem, le kellett arról mondanom, hogy kibőjöljem

az időt, hogy tovább is várakozzam a matematikus fuvalmakra.

— Le a horgonyt! el kell oldani a gígot, kimegyünk evezve.

Igy is történt. Két matrózom azonnal hozzálátott a dologhoz, beszálltunk a kis csónakba, hajónkat horgonyon hagytuk s egy rövid óra múlva kikötöttünk az alsó-eörsi partokon.

Jókainé már régen ott volt s jóízűen megnevette a mi vízi expedíciónkat. Én erősen bosszankodtam; hiába akartak megvigasztalni csak nem fért a fejembe, hogy mért érdemeltem én ezt a kudarcot, ezt a rossz tréfát a Balatonról. Jókainak első vitorlázása volt ez, de nem tudom: nem tette-e meg mindjárt »utolsónak« is?

Ebédnél aztán — melyet a nyílt verandán költöttünk el — sok bohó megjegyzéssel, tréfával apostrofáltuk az átélt szélcsendes kalandot s Jókai a maga aranyos kedvében pohárköszöntőt is mondott rám, a minék a vége az volt, hogy:

— Családi életed hajóját sohase dögessék nagyobb, kegyetlenebb zivatarok, mint a minők ma dögötték vitorlásodat.

Vigan, kellemesen telt az idő; úgy ott-hon voltunk valamennyien e partokon s oly édes, oly nyájas volt minden körülöttünk, mintha a »Senki« szigetének egy idylljét élük volna át. Jókai megnyesegette az amerikai szőlők buján elfutó vesszőit, szeretetteljes, gyengéd figyelemmel nézegette a gyümölcsfákat s a

kerítés napsütött kövei közt ragyogó, okos tekintetű zöld gyikokat, melyek kétségkívül a kis Noémiról akartak tudakozódni. Jókainé gyermekeim közt töltötte az időt és soha, soha sem fogom feledni azt a jóságos mosolyt, mely tisztes vonásairól s még mindig égő, szép nagy szeméből boldogan kisugárzott, maga körül látva ez apróságokat, kiket annyira szeretett. Az ember hajlandó volt kételkedni: ez az az asszony, az a nagy művésznő, ki valaha szenvedélyének szózatot beszédével, szavának méltóságos és hatalmas zengésével ezerek és ezerek szívét reszkettette meg? Csupa jóság, csupa szeretet, a legigézőbb gyengédség és ellágyulás édes hangjai sutogtak most ajakán, mintha soha más hivatása nem lett volna, mind a család és soha más szerepe, mint gyermekeket ölelni, szeretni.

Ki merte volna közülünk azt gondolni, hogy mélyseges, tiszta tekintete az utolsó, a végső lángokkal ég; hogy e hév nyár, melyet maga előtt lát pompázni, az ő utolsó nyára s e majdszem érzékeny szeretet, melyben egész nagy szíve felragyogott, megdicsőülésnek kezdete? . . .

Ránk esteledett, midőn megváltak tőlünk, de nincs az az éjszaka, mely emlékeimből kimossa e kedves nap fényét, sem azt a meggyőződést, hogy a valóban nagyok nem csak lángelméjükkel s művészetükkel, de szívükkel még inkább tündökölnék és hódítanak.

niszternek csak a katonai jelvényekben van joga a honvédségnél beleszólani, hogy azok a közös hadseregével egyenlők legyenek.

Ház a tételt elfogadja.

Csendőrség tétele.

Thaly Kálmán: Sürgeti a csendőrök szolgálati utasításainak kidolgozását, s nagyobb figyelembe ajánlja a csendőr kiképzést. — A csendőrség szaporítását kéri. — A csendőrség szervezését jónak mondja, de még sok helyütt erős reformokra szorul.

Gromon Dezső: Figyelemmel lesz a felhőzöttakra s kijelenti, hogy a csendőrség reformja már tervbe van véve, szolgálati a szabályzatot legközelebb kiadják.

Tételt elfogadták.

Hadbíróság tétele.

Ugron Gábor 1868-ban világosan lett megállapítva, hogy az igazságszolgáltatás tiszta belügyeinket képezi. A katonai becsületbíróság alkotmány sértés, mert ez üldözés a terrorizmus fegyvere. A tisztek nagy száma esik ennek az egyoldalú bíróságnak áldozatául. Kivánatos, sőt nagyon szükséges, hogy ezt eltöröljék. Erre vonatkozólag javaslatot terjeszt be, melyben utasítani kívánja a kormányt, hogy a hadbírószágot törvényvel szervezzék.

Szell Kálmán: Ugron megjegyzésére kijelenti, hogy ily törvény már feldolgozás alatt van s azt annak idején be is fogja terjeszteni.

Kéri **Ugront**, hogy a javaslatát vonja vissza.

Ugron Gábor: Miatán a miniszterelnök felszólalásában ígéretet lát erre nézve, javaslatát visszavonja.

A ház a tételt elfogadja.

Nyugdíjak tételénél:

Thaly Kálmán: Aggódva látja, mily óriási mérvben emelkednek a katonai nyugdíjak. Tíz év alatt a nyugdíjak 2 millióval emelkedtek s még sincs elég tisztje a honvédségnek.

Gromon Dezső: **Thaly**-nak kijelenti, hogy a nyugdíjak emelkedését a szervezet hezsa magával.

Kéri a tételt elfogadni.

A ház többsége elfogadja a tételt és az egész költségvetést.

A minisztert helyettesítő államtitkárt élénken megéljeneztek.

Öt perc szünet

Szünet után

A pénzügyi tárca költségvetése.

Neményi Ambrus a tárca elnöke beteg s így **Szabó Imre** elnök kéri a házat, hogy a költségvetést úgy részleteiben, mint általánosságban fogadja el.

Barta Ödön: A pénzügyi tárca az, mely gyűjtőtárczája az ország népének. Pártja nevében fog egy-két észrevételt tenni. A mire az államnak fősúlyt kell fektetnie, hogy az állami hitel és a közgazdasági hitel kárt ne szenvedjen. Erre nézve sajnos nagyon sok tapasztalatot szerzett a közelmúltban. Mulasztás terheli a kormányt, az osztrák járadéknál. Az osztrák járadék adó a szelvény 20%-ából áll. Ez az oka azon különbségnek az osztrák és magyar járadék között.

Hosszas tárgyalása után a költségvetésnek kijelenti, hogy sem ő, sem pártja a költségvetést el nem fogadja. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

A kilenczedik gyógyszertár.

— A közegészségügyi bizottság ülése. —

Tíz éven belül két gyógyszertárt állítottak fel Nagyváradon. Az elsőnél csekély harc volt, míg a másikkal nagy erőfeszítést fejtettek ki bizonyos »tejtésztér«
érdekében, azonban ez szerencsésen lemaradt, de a patikát felállította más.

Most ismét a patika-kérdés foglalkoztatta a közegészségügyi szakbizottságot. Nyolczan folyomódtak a kilenczedik gyógyszertár felállításának jogáért; mindannyian a Bémer-téren akarnák a patikájukat berendezni.

Tegnap ülésén meglepte a szakbizottság tagjainak egy részét az előadó főorvos előterjesztése, a melyben nem ellenzi a 9. gyógyszertár felállítását.

Hosszu vita fejlődött ki a kérdés körül s végre is a többség elfogadta a főorvos javaslatát.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Dr. Grósz Albert elnökölt; jelen voltak: **Sipos Orbán**, **dr. Konrád Márk**, **Rimler Károly**, **dr. Baróthy Ákos**, **Nyiry György**, **Guttman József**, **Stark Gyula**, **dr. Döry Ferencz**, **dr. Kazay Kálmán**, **dr. Kornstein Lajos**, **dr. Berkovits Miklós**, **dr. Mayer László**, **Molnár Lajos**, **dr. Nemes Áron**, **dr. Kutiák Ágoston**, **Alexander Lajos**, **Decker Frigyes**, **Masztics Vladimir** és **Szücs Dezső** jegyző.

Dr. Grósz Albert elnök előadta, hogy többen folyomódtak a 9. gyógyszertár felállításáért s a tanács véleményét kér arra nézve, hogy szükségesnek tartja-e a közegészségügyi szakbizottság a 9-ik gyógyszertárnak a Bémer-téren leendő felállítását.

Az elnök felhívására **dr. Baróthy Ákos** városi főorvos előterjesztette a következő előadói javaslatát:

Tekintetes városi Tanács!

Maschalkó Leó, **Hankovits Ferencz**, **Hegedüs Rezső**, **Nyiry Bertalan**, **Kováts Béla**, **Keszthely Kálmán**, **Száhlender Lajos** és **László József** mindannyian okleveles gyógyszerészek Nagyváradon, a Bémer-téren tervezett egy új IX-ik gyógyszertárnak engedélyezése iránt folyomódtak.

Tekintetes Tanács a benyújtott kérvényeket oly felhívással adta ki a közegészségügyi szakbizottságnak: hogy a kérelemre vonatkozó véleményét terjessze be. Azonban a szakbizottság véleményének nyilvánítása előtt a m. kir. belügyminiszterium 1883. évi 22370. sz. szabályrendeletéből kifolyólag az ezen ügyre vonatkozó tiszti főorvosi véleményemet következőkben terjesztem elő:

Igaz ugyan és elismerem, hogy városunkban egy IX. gyógyszertárnak erigálása, közegészségügyi érdekekből bírálva nem szükséges, mivel a kérelmezett új gyógyszertár közvetlen forgalma körébe tartozó lakosok eddig is igen könnyen szerezheték be a különben is nem nagy távolságra levő Magyar korona, Arany Sas és Arany Kereszt gyógyszertárakból bármikor is sürgős gyógyszer szükségleteiket. Mindazonáltal hivatkozva az 1876. évi XIV. t.-cz. 134. §-ára, a mely így szól:

»Egy új gyógyszertár felállítására az engedély csak akkor tagadható meg, ha tekintettel a népesség számára s az ott már fennálló gyógyszertárakra, a helyi viszonyokra: kellően kimutattatik, hogy az új gyógyszertár elannyira felesleges, miszerint ezáltal a régiék fennállása veszélyeztetnék.«

Ennek bizonyítására és igazolására: hogy vajjon egy új gyógyszertár létesítése a már meglévő forgalmát mennyire csökkentené s fenállásukat mily mérvben veszélyeztetné: felkértem a Magyar Korona, Arany Sas és Arany Kereszt mint a leginkább érdekelt szomszéd gyógyszertár tulajdonosait, miszerint az 1876. évi XIV. t.-cz. 127. valamint a 22370/1883. sz. belügyminiszteri szabályzat 18. §-a alapján nyilatkozzanak arra nézve; hogy ha netalán hiteles üzletkönyvet vezetnének azt saját érdekeik megóvása céljából is bosszajtanák rendelkezésemre. Ezen felhívásomra

egyhangulag oda nyilatkoztak: hogy ily hiteles üzleti könyvet nem vezetnek. Ennélfogva én a törvény azon szellemének, mely szerint egy újonnan felállítatni kért gyógyszertár a már meglévőknél fenállását mily mérvben és arányban veszélyeztetné, kellően kimutatni képes nem voltam. Ismerve azonban a jelenlegi gyógyszertárak köztudomású általános forgalmi viszonyait fel kell tételeznem azon véleményem: hogy a IX-ik gyógyszertár a többi — különben is már 100 éven felül fenálló és szilárd alapra fektetett jó hírű s nagy bizalomnak örvendő — gyógyszertárak fenállását nem veszélyeztetné, legfeljebb csak azok forgalmában idézhetne elő némi csökkenést.

Városunk népességének száma a most legutóbb megtartott hivatalos számlálás adatai szerint 50860-at tesz ki; és így jelenleg egy gyógyszertárra 6357, míg IX-iknek felállításával 5651 lélek szám esik egy gyógyszertárra; mindössze tehát csak 706 lélek szám kevesbedés lenne a különbözet.

Mindezen adatok elősorolásával igyekeztem kimutatni azon körülményt: hogy egy új gyógyszertárnak engedélyezése a már meglévőknél csakis nagyobb forgalmát csökkentheti, de semmi esetre sem veszélyeztetné fenállásukat.

Meggyőződésem: miszerint egy a lakosság eddigi, mint ezutánra is várható szaporulata: a város minden téren leendő fokozatos fejlődése és haladása hozzá fog járulni azon kedvező körülményhez: mely szerint a régi gyógyszertárak forgalmában is nem hogy hanyatlás, de bizonyára lényegesen kedvezőbb eredmény fog elértetni.

S végül miután meggyőződtem arról is: miszerint e kérdés eldöntése — ha ma nem is — sokáig magára várakoztatni nem fog, ennél fogva részemről a Bémer-téren kérelmezett IX-ik gyógyszertárnak engedélyezését nem ellenzem.

Nagyvárad, 1901. március 5.

Dr. Baróthy Ákos,
tiszti főorvos.

Elsőben **dr. Grósz Albert** elnök szólt a kérdéshez. Gyógyszertárral el van látva kellőleg a város. A gyógyszerészek helyzete ma már nem olyan kedvező, mint régen volt, mert az újabb és újabb gyógyszerek beszerzése igen súlyos terheket ró rájuk. Nem helyesli a gyógyszertárak szaporítását.

Dr. Kazay Kálmán azt hozza fel, hogy a három tiltakozó gyógyszerésznek, **Nyiry Györgynek**, **Molnár Lajosnak** és **Heringh Sándornak** tulontúl nagy a forgalmuk s az új gyógyszertár alig érintené ezen forgalmat. Különbösen nem is mutatták ki azt, hogy veszélyes volna rájuk a 9-ik gyógyszertár. A közönségnek pedig szüksége van rá, hisz az utóbbi 10 év alatt 11,000 lélekkel szaporodott Nagyvárad közönsége. Azért fogy a gyógyszerészek száma, mert nem mennek erre a pályára, látván, hogy az önállóság meg van nehezítve. Szerinte szükséges, sőt meg sem tagadható a 9-ik gyógyszertár.

Dr. Grósz Albert hivatkozik a mind sürrűben keletkező vidéki gyógyszertárakra.

Ezután felolvasták a négy gyógyszerész által beadott kérvényt, amelyben kéri a várost, hogy ne engedélyezze a 9-ik gyógyszertárt.

Dr. Döry Ferencz csodálkozik azon, hogy az érdekelt gyógyszerészek kivül más is ellenzi az új gyógyszertárt, amely legfeljebb némi többlet bevételt von el a közeli gyógyszertáraitól. Tíz év óta 20 orvossal több van; fogorvos csak 6 volt s most négy van és mind megél. A közönség érdekében szükséges az új gyógyszertár.

Dr. Konrád Márk védi a gyógyszerészeket s azt mutatja ki, hogy ma már nem hoz a patika olyan busás jövedelmet, mint régen, mert a gyógyszerek egy részét gyárban készítik. A közegészségügy érdekében biztosítani

kell a gyógyszerészek megölhetését. A drugo-isták is nagy konkurencziát csinálnak a gyógytáraknak. De meg az addigi gyógyszerészeknek szerzett jogaik vannak s ezt respektálni kell. Nincs szükség a 9-ik gyógyszerhárra.

Dr. **Kornstein** Lajos czáfolja Döröt és Kazayt, de mégis azt véli, hogy nem lehet megtagadni a 9-ik gyógytárra az engedélyt, a törvény értelmében. A Bémer-téren azonban semmi esetre sem kell az új gyógytár, hanem állítsák fel azt Korona-utca északi végén, vagy Kut-utcán, ott inkább van rá szükség.

Dr. **Mayer** László azt semmiképpen sem helyesli, hogy Kut-utczára, vagy Sztaroveszky-utczára tegyék a gyógytárt. Oda közel van az irgalmasok gyógytára. A folyamodók mind a Bémer-térre kérték s így csak erről lehet szó.

Sipos Orbán indítványozza, hogy mielőtt véleményt mondana a szakbizottság, hívják fel az érdekelt gyógyszerészeket, hogy mutassák ki forgalmuk nagyságát.

Dr. **Baróthy** Ákos kijelenti, hogy erre felhívta az érdekelteket, de azok nem adták meg a kért adatokat.

Sipos Orbán a felvilágosítás után visszavonja indítványát, de a meglevő gyógyszerhárrak érdekében nem helyesli a 9-ik patikát.

A vita befejeztetvén, dr. **Baróthy** javaslatát fogadták el s e szerint a 9-ik gyógyszer-tár felállítását nem ellenzi a szakbizottság.

Ezzel véget ért az érdekes ülés.

UJDONSAGOK.

Mit szólana Jancsi bácsi?

Ezt kérdezi ma tőlünk egyik előfizetőnk s mi bizony nem tudunk rá megfelelni.

Jancsi bácsi **Szunyogh** János ur volt; típusa az igazi magyar urnak. A régi bal-középnék heves tagja, aki a magyart el nem tudta képzelni másképp, mint kurucz-kaczagánnyal a vállán, német koponyát koppintó fokossal a kezében.

Ilyen vitéz volt hajdan Tisza brigadéros is.

Mikor aztán Tisza brigadéros ügyes praktikával átvezető dandárát a kétfejű madárhoz meg a husosfázékhoz, elkeseredett az öreg kurucz. Nem követte a kaczagányforgató brigadéroszt, de nem is harcolt ellene. Egyszerűen visszavonult falusi birtokára haragudni.

Régen volt az . . . befődte az avar még az emlékéit is.

Most ugyanabban a kertületben, a hol Jancsi bácsi kuruczodott, ismét egy Szunyogh lép fel képviselőjelöltnek. **Szunyogh** Zsigmond. Nem Szabolcs, ezt megczáfoltuk vasárnap; nem Zoltán, ezt ma czáfolják meg; hanem Zsigmond. Szunyogh Zsigmond lenne az, a ki szívből agrárius, de valósággal liberális. Tisza brigadéros hive.

Erre kérde tőlünk előfizetőnk:

— Mit szólana hozzá Jancsi bácsi?

Azt hisszük, semmit. Mert mindenekelőtt avval szeretne tisztába jönni, melyik Szunyogh óhajt hát Székelyhidről a Sándor-utczai házba röpülni: Szabolcs, Zoltán, vagy Zsigmond?

Valószínűleg egyiknek a röpüléséből sem lesz semmi.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márcz. 7. Közigazgatási biz. ülés a városházán d. u. 3 órákor.

Márcz. 8. Városházépitő biz. ülés a városházán d. u. 3 órákor.

Márcz. 8. Jogügyi biz. ülés a városi főügyészi hivatalban az Apolló épületben d. u. 3 órákor.

Márcz. 9. Felolvasás a v-velencei Népkörben este 8 órákor.

Márcz. 14. Városi közgyűlés.

Márcz. 10. Bóji felolvasás a kath. körben d. e. 11 órákor.

> 17. > > > > > 11 >

> 24. > > > > > 11 >

Márcz. 20. Megyei gyűlés d. e. 9 órákor.

Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tüzőltő őrtanyán.

* **Személyi bir.** Schöpflin Ágoston nagyváradi posta- és távirada igazgató a hivatalok megvizsgálása végett Debreczenbe utazott.

* **A trónörökös neje.** **Hohenberg** herczegnő, ki jelenleg Meránban tartózkodik, jövő héten várja örvendetes családi eseményének bekövetkezését. Ezt jelenti bécsi tudósítók telefonon.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozatok.** A belügyminiszter tömegesen küldi le a jóváhagyott közgyűlési határozatokat. Így jóváhagyta a színház melletti teleknek árverésen leendő eladását, — a utczai ültetvények, terek gondozására a lövészegegylettel kötött szerződést; — a pénztári segéd tisztii állás megszüntetését és végül a 11700 koronára rugó hitelátruházást kimondó közgyűlési határozatokat.

* **A jövő évi választók névjegyzéke.** A választók névjegyzékét a jövőben nem írják teljesen újból össze, hanem a változásokat igazítják ki. Nagyvárad város központi választmányja tegnap délután ülést tartott, amelyen megbeszélték az új rendet. Dr. **Hoványi** Géza új tag letette az esküt, s ezután az összeíró küldöttségeket választották meg, akik a kiigazításokat eszközlik. És pedig V.-Olasziban **Hlatky** Endre elnök, dr. **Radó** Ignác és dr. **Hoványi** Gyula tagok; V.-Ujváros és Külvároson **Mezey** Mihály elnök, **Szokolay** Tamás és dr. **Dési** Géza tagok; — Váralja-Velence és Csillagvároson **Rádl** Odön elnök, **Reismann** Mór és **Domokos** Károly tagok. — Az állandó névjegyzékbe felvett új szavazókról és a kihagyottokról külön listát kell kiállítani. A kihagyott választók azonkívül külön-külön értesítendőek, kellőleg indokolva, hogy miért hagytak ki a névjegyzékből. Ez óriási munkát fog adni a bizottságoknak.

* **Betétszerkesztési munkálatok.** Biharvármegyében a betétszerkesztő bizottság **Kocsuba** községben márczius hó 21-én kezdi meg a helyszínelési eljárást. Az erre vonatkozó hirdetményt már közzé is tette a betétszerkesztő bizottság.

* **A város vagyonának biztosítása.** Nagyvárad város ingatlanainak tűzkár elleni biztosítását, — mivel a színházat a város más társulatnál biztosította, — felmondotta. A város nem esett e felett kétségbe, hanem árlejtést hirdetett az ingatlanok tűz elleni biztosítására. A hazai biztosító intézetek nem adtak be ajánlatot, s csupán az osztrák **Elemi** és a cs. kir. bécsi kölcsönös tűzkár biztosító intézet adtak be ajánlatot. Az előnyösebb feltételeket a bécsi kölcsönös tűzkár biztosító intézet adta be s ezt a közgyűlés is elfogadta. Az **Elemi** biztosító társaság azonban meglebbezte a közgyűlés ezen határozatát. A belügyminiszter azonban elutasította a felebbezést s a határozatot jóváhagyta.

* **Feloszóló részvénytársulat.** A Nagyvárad-peczeszölösi Hungaria serfőző és malátagyár részvénytársulat, mint már említettük, márczius 2-iki közgyűlésén a társulat feloszlását határozta el. — A társulat most hirdetményt tesz közzé s felhívja az összes hitelezőket, hogy igényeik kielégítése végett jelentkezzenek.

* **Ülések városházán.** Egyszer-egyszer valószínűs tömeg ülés van a városházán. Tegnap délután állandóan el volt foglalva esti 6 óráig mind a két tanácskozó terem s így a szépitési egyletnek mégis más helyre kellett húzódni. 3 órától 6-ig öt különböző bizottság ülésezett. Pénteken márcz. 8-án ismét két gyűlés lesz, mindkettő délután 3 órákor. A városházátépitő bizottság a városházán, a jogügyi bizottság pedig a városi főügyészi hivatalban, az Apolló épületben. — Ma, csütörtökön délután 3 órákor a közigazgatási bizottság tartja a városházán rendes havi ülését.

* **Felolvasás Várad-Velenczén.** A várad-velencei »Népkör« **szombati** felolvasó estélye szép sikerűnek ígérkezik. A műsor érdekes pontjai lesznek: **Batizfalvy** Gizella a helyi színtársulat e bájos tagjának szavalata, **Tomn** Béla zenetanár hegedűjátéka, továbbá **Kürti** Margit és **Rogoz** Imre dialogja, melyek minden esetre nagy közönséget vonzanak.

* **A közuti vasut áldozata.** Nagyvárad város nyugdíjbizottsága tegnap délután ülést tartott. Dr. **Bulyovszky** József polgármester elnökölt s **Rimler** Károly főjegyző, **Dús** László v. főügyész, dr. **Baróthy** Ákos v. főorvos, **Hlatky** Endre, dr. **Hoványi** Géza, **Mihelyi** Adolf és **Istvánffy** István jegyző voltak jelen. — Első sorban a szegény **Bartha** László járványkórházi fertőtlenítő nyugdíjazása került szőnyegre. A szerencsétlen ember a közuti vasut áldozata. A múlt évi nagy szerencsétlenségűl tudvalevőleg az egyik kocsiiban ült s olyan belső sérüléseket szenvedett, hogy azóta súlyos beteg s tegnap még kocsin sem lehetett felhozni a városházára. Ez okból nyugdíjazták tegnap Egy évre 372 koronát kap. Éppen elég egy súlyos beteg embernek — orvosságra. — Özv. **Iván** Józsefné részére, a volt rendőr férje által befizetett összeg 90%-át visszautalták. — Előterjesztést tesz a bizottság a nyugdíj bizottságban megüresedett 5 tag helyének betöltése iránt. — **Engländer** S. vámszedőt nyugdíjazták. — Végül még az új tisztviselőket és alkalmazotjokat felvették a nyugdíjjogosultak közzé, — egyeseket pedig törültek.

* **A 37-ik ezred kaszárnyaáristomban.** Nagyváradon a múlt éjjel kirabolták a katonai raktárt. Vakmerő fickók lehettek a rablók, mert a raktárt éles töltéssel ellátott őrség védi, s az őrségnek szigorú utasításai vannak arra az esetre, ha idegen toladoknék a raktár közelébe. A tolvajok egész csomó katonaruhát és felszerelést vittek magukkal s ez ideig még olyan sikeresen megőrizték az inkognitójukat, hogy a vizsgálatnak, melyet a rendőrség és a katonai hatóságok közösen vezetnek, semmi eredménye nincs. A lopásnak érdekes következése az, hogy az egész ezred kaszárnyaáristombot kapott. Még a várban lakó családok őrmesterek is csak úgy távozhattak a várból, ha előbb motozásnak vetik alá magukat. A sok becsületes ember persze nem igen örül annak a hallgatag gyanúsításnak, amibe belekeveredtek egy-két olyan ember miatt, aki talán nem is katona.

* **Apró gazemberek.** Ily czim alatt vasárnapi számunkban hírt adtunk azon csavargó iskolás gyermekekről, a kik botrányos viselkedésükkel valósággal felháborítják a járókeleket. Czikkünk különösen a szülékhez volt intézve, hogy a legéberebb szemmel őrködj-nek gyermekeik felett. Mint értesülünk czikkünknek meg volt a jótékony hatása és több szülő keményen kérdőre vonta gyermekét. **Bátori** Zsiga édes anyja is örömmel újságolja, hogy fiát **Nagy** Gyula kelés iparoshoz tanoncznak szerződttette, hol a fia jól viseli magát. Az anyja örömeiben mi is részt veszünk s kívánjuk, hogy fia mindvégig kitarson a becsület utján, — a melyre rátért.

* **Megújult nemesi czimer.** A m. kir. belügyminiszter *Bereczky Géza* földbirtokosnak, városunk köztisztviselőiben álló polgárának régi nemesességét, melyet az eredeti adománylevél szerint 1654-ben III. Ferdinánd adományozott a család első nemes őseinek, *Bereczky Gergelynek* vitéz szolgálatai jutalmául, tegnap érkezett leiratával megújította. Megengedte a miniszter az ősi családi czimer használatát is, melynek leírása a következő: »kék pajzsban zöld halmon teljes férfi alak vörös ruhában, sárga csizmában, balkezét csipőjére téve, jobbáiban kivont kardot tartva; sisakdísz, a pajzsbeli alak kiemelkedőben; takarók: arany-kék-ezüst-vörös.« A család komárommegyei eredetű és a kolosnői elnevezet viselte. Az adománylevél másolatát a hevesmegyei levéltárban őrzik.

* **A vasúti indóház kibővítése.** A nagyvárad központi vasúti indóház kibővítési munkálataira az 1901. évi állami költségvetésbe folytatódólagos második és utolsó részlettel kétszázezer korona vétetett fel. A kibővítéssel már a tavaszon teljesen elkészülnek s a jövő hónapban a vízvezeték és légszusz bevezetésére kerül a sor. Bizony ezért az összegért kissé diszesebb két szárnyat is építhettek volna a rozoga régi épülethez.

* **Eljegyzés.** Nyeviczkei Lőrinczy Victor karádi s. jegyző a napokban tartotta eljegyzését Karádon Dombi György karádi földbirtokos szép és kedves leányával Angyalkával.

* **Pályázat katonaiskolákba.** A m. kir. honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a magyarországi honvéd főreáliskolákban és a Ludovika akadémiában megüresült államköltséges alapítványos és fizetéses helyekre. A pályázati kérvények kellően felszerelve május hó 31-ig nyújtandók be, a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz. A nagyvárad honvéd hadapród iskolában, a Nagyvárad közönsége által tett és betöltendő alapítványi helyeket a júniusi közgyűlésen fogják választás útján betölteni, illetve a miniszternél ajánlatba hozni.

* **A kőfaragó-utcai lakosok panasza.** Igy tavasz táján, minden évben feljúl a kőfaragó-utcai lakosok panasza, de csodálatos, hogy ez ideig még nem hallgatták meg őket. Eltekintve attól, hogy a gyalogjárón térdig érő sárban gázolnak haza az ott lakók, a szekéruton valóságos életveszélyes ott a közlekedés. Oly hatalmas kátyúk foglalnak helyet az út közepén, hogy a múlt napokban is alig lehetett kivonszolni belőle egy igás szekeret. Persze úgy néz ki az utca mint egy sárteger s csak habarczát lát a kocsis s csak akkor veszi észre a kottyanót, mikor már félig beledől. Felhívjuk e kellemetlen állapotra a mérnöki hivatal figyelmét azzal a megjegyzéssel, hogy a kőfaragó-utcai lakosokon is beszédik az utadót, teljesen illő és méltányos dolog volna tehát, ha legalább néhány szekér kavicsot odaboritanának egyszer a veszedelmes utcára, hogy kérésök ne hangozzék el az idén is, — mint az előbbi években, — meghallgatás nélkül.

* **Kaldy halála.** *Kaldy Gyula*, a híres zeneszerző — ki különösen a kurucz-nóták megzenésítésével szerzett magának hallhatatlan hírnevet — az operaház volt igazgatója, mint Budapestről sürgönyzik, tegnap reggel meghalt.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést.

Papp József mint férj a maga, valamint Kovács Mária unokahuga, nagyságos Juhász György gör. kath. kanonok unokatestvére, Mille Otília férj. Balogh Döméné, özv. Domján Józsefné és gyermekei, Lovas Dánielné és férje s gyermekei, Rostás Dezsőné és férje s gyermeke, Gyagyovszki Jánosné és férje, Latky Antal neje és gyermeke a magok, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvél tudatják a felejtethetetlen, szeretett jó nő, illetve unokatestvér, nagynéni s rokonnak Papp Józsefné szül. Kovács Máriának folyó évi mar-

czius hó 6-án életének 75-ik s boldog házassága 55-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 8-án d. u. 2 órakor fognak Régi-Posta-utca 342. szám saját házában a gör. kath. egyház szeriartásaszerint beszenteltetni és ugyanakkor a gör. kath. templomban tartandó gyász szentmise után az újvárosi központi temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1901. március 6. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!

* **Új vasut a megyében.** A békés-vészti vasut építése tárgyában, mely vonal Bihar-megyét is érinteni fogja, a mátra-köröszvidéki vasúti társasággal megkezdődtek a tárgyalások, mely a terv kidolgozását is elvállalta. A költségek felét maga Békésvármegye fogja viselni s az érdekelt községek subvencióval fogják támogatni.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a »Derecskei kölcsönös gyermektemetkezési egyesület« alapszabályait, a jóváhagyási záradékkal ellátta.

* **Kelepezésbe került tolvajok.** Érdekes eset történt e hó 3-án éjjel Palotán. Tömő Mihály odaváló gazdaember vasárnap délután elment a korcsmába, hol néhány jó ismerőssel összekerült. Borozgatás közben eltelt rajtuk az idő, úgy hogy már éjjel is elmúlt, a mikor a társaság hazafelé indult. Tömő, a mint hazazért, az utcaajtót nyitva találta a mi feltűnt ugyan neki, de azt hitte, hogy azért hagyták nyitva, mert őt várták. A mint belépett az udvarra, mint afféle gondos gazda, körülnézett az udvarban s akkor vette észre, hogy a pinceajtó is nyitva van. Fogta magát s a pinceajtót kívülről bezárta s rátette, a keresztvasat is s aztán a kulcsot magához véve, bement a szobába és lefeküdt. A pincekulcsot lefekvéskor, szokása ellenére a vánkosa alá dugta. Reggel mikor felébredt, észrevette, hogy a felesége és a szolgáló lótnak-futnak, majd pedig az asszony a pincekulcsot kérte, hogy pálinkát hozzon fel a pinczéből. Az öreg Tömő azonban megnyugtatta a feleségét, hogy majd ő hoz fel pálinkát. A mint a pinceajtót felnyitotta és lement a pinczébe, legnagyobb meglepetésére az egyik sarokban az ő mostohafiát, Bödő Imrét és annak egyik szomszédját, Varga Illést találta összekuporodva. A mostoha fia ugyanis az anyjával összejátszva, a szomszédja segítségével meg akarta dézsmálni a pinczét, de rajtavesztettek. A csendőrek aztán pártfogásukba vették a két tolvajt, a gonosz asszonyt pedig Tömő doronggal verte ki a házból, mivel ennek a közbenjárásával és segítségével már több izben követtek el lopást Tömőnél.

* **Elvesztett index.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia által 1898. évben *Borbola Dezső* joghallgató nevére kiállított index elveszett. A megtaláló ezt a szatmári kir. törvényszékhez küldje be hol a megsemmisítési eljárás folyamatba tétellett.

EGYESÜLETEK

A Kath. Kör választmányi ülése.

Látogatott gyűlést tartott tegnap este 6 órakor a helybeli Kath. Kör választmánya *Dús László* elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Fetser Antal apát-kanonok, Bereczky Géza, Karger Sándor, Frankó Endre, Gálbory Sámuel, Szűts István, dr. Hoványi Gyula, Böszörményi Géza, dr. Karácsonyi János, id. Jelinek Ferencz, Tóth Márton, Kádár János, Balázsovich Rezső, Nozák Rudolf, Papp Imre, Andriška Karoly, Csobánczy Lajos, Kelemen Kálmán, dr. Némethy Gyula, dr. Vucskics Gyula, Stark Gyula, Sebő Mihály, Szeitz Benő, dr. Imrik Gusztáv titkár.

Az igazgató-választmány lelkes ovációt rendezett szeretett egyházi elnökének azon ma-

gas kitüntetés alkalmából, melyben őt XIII. Leo pápa-ő Szentsége részesítette amikor praefatúrai sorába vette fel őt.

Dr. *Hoványi Gyula* emelkedett szavakban mutatott reá, hogy az új méltóságból és díszből, mely az elnöknek jutott osztályrészül, fény derül a körre is, melynek szenteli évek óta munkálkodása java részét. Indítványára egyhangulag határozta el a választmány, hogy *Dús László* alelnök vezetése alatt nagy küldöttség által fogja a kör kifejezni örömét a magas méltóságra emelt elnök s a körnek nagy jóltevője előtt.

Majd dr. *Vucskics Gyula* üdvözölte a választmány egyik legrégebb s legszorgalmasabb tagját *Fetser Antal* kanonokot, kit az apostoli király ő Felsége apáttá nevezett ki. Indítványára a választmány jegyzőkönyvileg fejezi ki üdvözlését és örömét.

A folyó ügyek kapcsán *Sebő Mihály* jelentést tett a farsangi fényes bál sikeréről, mely a könyvtár javára 40 koronát jövedelmezett.

A könyvtárnok és pénztárnok jelentéseinek tárgyalása után az új tagok felvételére került a sor. Felvételtek: *Csvekk Kálmán* kir. táblabíró, *Serly Viktor* és *Kovács József* segédlelkészek és *Nagy Mihály* könyvvezető.

A szépitési egyesület ülése.

A nagyvárad szépitési egyesület választmánya tegnap délután, *Beóthy László* főispán elnöklete alatt ülést tartott a város házában.

Az egyesület igen hasznos és maradandó becsü munkásságot fejtett ki a múltban Nagyvárad szépitése körül, de az utóbbi időben szűk körre szorította működését. Most azonban ismét nagyobb tevékenységet óhajt kifejteni, miért is óhajtandó volna, hogy a közönség melegebb pártfogásban részesítse a városunk csinosítása, szépitése körül fáradozókat.

A tegnapi választmányi ülésen jelen voltak az elnökön kívül dr. Bulyovszky József polgármester, dr. Molnár Imre, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Hegedüs Géza, Reismann Mór, Papp György, Mayr Sándor és Windisch Márton.

Megbeszéltek, hogy miként lehetne a Szent-János-utcai házak mögött és a Körözs folyó között levő utat sétányra kiépíteni.

E tárgyban egy bizottságot küldtek ki, dr. *Molnár Imre*, *Dús László* és *Busch Dávid* tagokból azzal, hogy a sétányra leendő átalakításról tervet és költségvetést készítsenek s terjesszék azt javaslatukkal elő.

A Kereskedelmi Csarnok és a Körözs folyó között levő területet szintén sétányra óhajtja az egyesület átalakítani. Erre nézve is készítenek tervezetet.

Szóba került Széles-utczának a rendezése is, de az egyesület jelenlegi anyagi ereje erre nem elég s azért a jövőnek tartják ennek keresztülvitelét.

Egyéb tárgya nem volt az ülésnek.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Első vihar (elsőszőr.)

Péntek: Bűvös vadász.

Szombat: Bűvös vadász.

Az eleven ördög.

Mikor egy-egy ilyen régebb operettet hallunk, akkor érezzük csak igazán, mily messzire vagyunk a mai operettekben az igazi művészetől. Ott zene, kedves dialog, ügyes bohóságok; itt csinadratta, lapos mesé, ellenben sikamlósságok bőven. Olyan e kettő közt a kü-

lönbség, mint egy természetes szépségében hódító fiatal leány és egy festett kokott közt.

Persze ma a kokott jobban tetszik. A BALEK két zsufolt házat csinál, az Eleven ördögöt pedig, ha így haladunk, pár év múlva az ördög sem nézi meg. Tegnap is igen szerény számmal tüntetett a közönség jelenlétével.

Pedig volt az estének érdekessége: egy úde, kedves fiatal leányarc a rutinirt színészek és színésznők közt. *Peterdy* Etuskáról van szó, a ki tegnap lépett fel először a színpadon. Fiatal gyermekleány, szerény, kedves megjelenéssel, szinte sajnálja az ember ezt az úde arcot a színpadi festékektől. A sajnálkozás azonban csakhamar elismeréssé, majd tapsokká alakul. *Peterdy* Etuskának határozott, hivatása van a színpadra; csak haladjon azon az uton, melyet első fellépésével megkezdett. Biztos, de azért szerény fellépése, kellemes, úde tiszta hangja, színpadra való külseje tegnap is sok tapst szereztek a kezdőnek; gyakorlatlalt rövid időn sokra viheti s igen jó szubrett-énekesnő lehet belőle.

Jó vezérre is akadt *Peterdy* Etuska: *Forrai* Ferike volt purtnere első fellépésében. A czimszerepben szokott elevenességgel játszott, csengőn, jó kedvvel énekelt. Hasonlóan szép sikere volt *Lányi* Editnek (Marianna) és *Szilágyi*-nak (Desperieres); az öreg Szofoklesz trióját különösen igen jól énekelték. Sikerült alakítást nyújtottak még *Bérczi*, Erdei Berta D. Tihanyi Katalin, Perényi, Füredi; *Peterdy*-nének is volt alkalm a színpadról gyönyörködni leánya első szárnypróbálgatásában.

Nyárai egy szót sem tudott a szerepéből; erről azonban a sugó nem tehet. Épp azért különös dolog, ha *Nyárai* a színpadról, előadás közben a közönség füle hallatára végzi el pri-vát diskurzusait a sugóval. K. A.

A mai bemutató. A legünepeltebb magyar drámaró Herczeg Ferenc színműve kerül ma este bemutatásra. Az Első vihart az ország első színpadán mutatták be néhány évvel ezelőtt. A Szigligeti-Színház drámai személyzete nagy szeretettel és ambícióval készült a mai bemutató előadásra, melyben *Pintérné* Szép Olga és *Balla* Kálmannak van kitűnő szerepe.

Büvös vadász. Állandóan, nap-nap mellett folynak a próbák Weber hatalmas dalművéből a Büvös vadász-ból, mely a nagyváradi színpadon évek óta nem került előadásra. Az igazgató nagy súlyt vet rá, hogy az operaelőadás a megkívánható színvonalat egészében elérje s ezért a dalmű színpadi próbáit már ez év elején megkezdette. A Büvös vadász pénteken és szombaton kerül színre.

Ocskay brigadéros. Herczeg Ferenc győzedelmes darabjára az Ocskay brigadéros bemutatójára valóságos izgalommal készülnek a színház tagjai. A szenzációs történelmi drámának még e hónapban lesz a bemutatója. A díszletek s a kosztümök már készülnek, s legközelebb megkezdik a házipróbákat. A premierre Somogyi igazgató meghívja Herczeg Ferencet is. A dráma fő szerepeit következőképp osztották ki: (Ocskay brigadéros) Somogyi Károly, (Tisza Ilona) Erdélyiáé, (Tisza Jutka) Szohner Olga, (Pyber vikárius) Bognár, (Ozóróczy) Peterdy, (Jávorka Adám) Gáthy Kálmán, (Dili cigánylány) Pintérné, (a palóc) Bérczi, (Szörényi kapitány) Szarvasi, (Tariacs) Pintér, (Bakar Sándor) Dési, (Czeplédi strázsamester) Perényi, (Hanza káplár) Füredi, (Königsberg gróf) Balla, (Popes kvártélymester) Szilágyi Dezső, (Udvári kamarás) Nyáray. A darabot Somogyi igazgató maga rendezi.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 148.

Idénybérl. 141 sz.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. márcz. 7-én

Az első vihar.

Színmű.

S Z E M É L Y E K :

Litvay — — — — —	Peterdy Sándor
Olga, neje — — — — —	Szohner Olga
Béni, Litvay sógora — — — — —	Madas Pista
Lorántfy — — — — —	P. Szép Olga
Lorántfy Lehel — — — — —	Gáthy Kálmán
Dobó — — — — —	Balla Kálmán
Szentmiklós — — — — —	Bérczi Gyula
Kopeczkyné — — — — —	Erdei Berta
Gina, leánya — — — — —	B. Horváth Irma

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr. Támlászék 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap pénteken, márcz. 8-án

A büvös vadász.

Opera.

TANUGY.

Az iparokt. bizottság ülése.

Nagyvárad város iparoktatási bizottsága tegnap ülést tartott. *Ragány* János elnöklete alatt jelen voltak:

Hann Lajos, Mártonffy Bogdán, Andriska Károly, Guttmann József, Óráry Lajos, Czegléd Jeremiás, Palkovics Imre, Rechten B. Zsófia, Szombathy István, Stark Gyula, Sztarill Ferencz, Sztarill János, Szücs Izsó, Láng József és Tarsoly Ferencz.

Rechten B. Zsófia bejelenté, hogy a női kereskedelmi szakiskola tantervét Mártonffy főigazgató jóváhagyta. Márcz. 15-én, a polgári leányiskola Nagyszalontára kirándul, hol a Kossuth-szobor javára díszes ünnepélyt tartanak.

Szücs Izsó párisi utjáról felolvasásban számolt be, melynek tiszta jövedelme ötven forint s a szakfűriak között kiosztatik.

Biharvármegye, a segédek tovább képző tanfolyama részére 100 koronát, a »Népnevelési Egyesület« részére 30 koronát ajándékozott, köszönettel tudomásul vették.

Szücs Izsó előterjeszti Temesvár átiratát, a tanoncok oktatás reformjára vonatkozólag, mely szerint a tanoncok egyszer egy héten, de egész nap iskolában legyenek. A kérdés fellett napirendre tértek, mivel elegendő tanerő hiányában a terv kivihetetlen.

Ugyancsak *Szücs* Izsó tett előterjesztést az oly tanoncok ingyen oktatására vonatkozólag, kik még beszegődve nincsenek. E kérdésben egy határozatot, hogy az ily tanoncokat felvétel végett az ipartestület elnökéhez utasítják.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Közönség köre.

A v. főmérnök ur b. figyelmébe!

Több ízben panaszt emeltek már az u. n. réti polgárok egyes elhanyagolt utcáik járhatatlan volta miatt, azonban mindannyiszor süket fülekre találtak.

Ismét felhívjuk a főmérnök ur figyelmét ezekre, de a sok közül különösen a Fűzes-utcára, a Bábolnai-féle háztól egész a Kis-Fürdő-utca alsó torkolatáig terjedő részre, ahol ily időjárás mellett, mint aminő most is van, valóságos életveszedelemmel juthat az ember rendeltési helyére.

És hogy ez állításunk nem túlzás, felkérjük a főmérnök urat, méltóztassék erről személyesen meggyőződni, de *kocsin* tegy meg ez utat, mert gyalog erre aligha lesz képes.

Ha figyelmébe vesszük, hogy fentnevezett utcavonal az egész Rétnek *egyik főforgalmi helye*, és mégis ily középkori állapotban van, — ugy szármalmas mosoly vonul végig ajkunkon ez abnormis és türethetetlen állapot felett.

Felbívjuk tehát a főmérnök ur szíves figyelmét a Rétnek e mostoha utcájára.

Nagyvárad, 1901. márcz. 6.

Több réti polgár.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinsky Anna.

45.

Magát gunyolva kérdé:

— No, Joachim, mi lett képzelt mindenhátóságodból, mi lett szerelmed óriás nagyságából, mely elég erősnek érezte magát, mindent ledönteni. Az erdő fáit ledöntheted, de elég hatalmas akarodnak teljes ereje e gyermekét sziveden tartani?

— Szegény féreg! Hogyan boldogulsz a harcban, mely most kezdődik — az élet-harcban?

— Ha, bolond vagyok! Legyőzhető-e Joachim. Nem fogok-e utóljára diadalmaskodni mindenem — mindenkin? Nem bánat és kétségbeesés lesz része annak, ki Joachimot hűltől elhagyta?

A hogy itt állt, lábait a földhöz feszítve, fejét felemelve, szőke fűrtit hátra vetve, ajkát összeszorítva, midőn piros vére ismét homlokába szállt, minden vonása az erő képét nyújtá. Nagyon jó modell lett volna mint Herkules, Herkules a válaszon, ki még nem tudja merre esik a koczka.

Eletének a borzasztó pillanatában vad örömet a harc fogalmába. Nem mondom gondolat, Joachim távol van a helyes gondolkozástól. Belsőleg cselekszik. A multtal szakít. Szellemében apjának, anyjának felmondja az engedelmséget. Saját akarata szerint egy új élet-pályára készült s mélyen lealázott büszkeségének eleget tesz, legyőzve minden akadályt, a diadal által, melyek a sorstól ki fog erőszakolni, minden áron.

A sors, ezen csodálatos hatalom, kicsiségben rendesen kedvez azoknak, kiket nagyban meg kínoz. Joachim még ezen kegygyel sem dicsekedhetett.

Érthetőleg semmi sem volt most türethetlenebb, mint ismert arc látása. Komolyan elhatározta, hogy mindenki tudta nélkül a szürkét felkantározza és Luchwerdenbe lovagol, onnan pedig a nagyvilágba.

De az ut utolsó kanyarulatánál állt Nikulás, atyja, a méreg és rosszkedv kifejezésével körülömben sem barátságos arcán, várva fiát, hogy a nagy balesetet közölje.

— Mondhatom, dörmögte, helyes, ha az egész nap rendelkezésre áll, éppen a reggeli órat választani sétára, semmivel nem törődni

minden mehet keresztül kasul, az én időmben apám nem engedte volna.

Reá sem hallgatva, csak, hogy mérgét kiadja, hagyta Joachim beszélni.

— Apám add ide a szürkét, hogy Luchwerdenbe lovagoljak, kezdé mikor Nikolás elhallgatott. Vissza küldöm Péterrel. A többiek ne tudják.

— A szürkét! Séta lovaglás. Mindenfélre bolond gondolat. Légy szíves jöjj az istállóba.

Megfordult, Joachim követte. Az istállóba érve, ama helyre mutat, hol a szürke szokott állni. Élettelenül ajföldön feküdt. A kis Nikoláson erőt vett az érzés, kihuzta kék zsebkezdőjét, egyik csücskével megtörle szemét.

— A szürke elpusztult, kérek egyet a pejből, mondá szárazon Joachim.

— Eszedet vesztéd! Az ördögbe is, mi bánt?

— Te szürkédet, én menyasszonyomat vesztem el. Ő és én örökre elváltunk. Azért akarok elmenni.

— Mi az? Hogy mondtad? szolt a bácsi hangja, ki észrevétlenül belépett. Elválva. Ugy-e. Gondoltam én azt! Gratulálok! Magasra fejed Joachim, többet nyertél, mint vesztettél. A bolond!

— Köszönöm a szívélyes részvétet! fordult mérgesen feléje az ifju. Kérem a dolgról egy szót sem többet. Mi ketten meg vagyunk elégedve, másnak semmi közözzé!

— Mit akarsz Luchwerdenbe, szól közbe Nikolás.

Onnét a fővárosba megyek az orvosi tudományt hallgatni.

— Joachim eszedet vesztéd? Bolond vagy?

Igy kiabálnak apa, bácsi egyszerre.

— Ellenkezőleg megfontoltam a dolgot!

— Fiam ne tanuljon! Soha, soha! jelenté ki Nikolás mérges hangon.

— Nem is fog, nyugtatá meg a bácsi. Joachim sem nem lump sem nem oktalan, hogy saját szerencsét eltaszítsa. Velem jössz fiam, hagyod a leányt utján menni, műveled a földet, mely már most is a tied.

— Sem vetni, sem aratni, nem fogok jövőben. Ennek vége, saját utamon akarok haladni.

— Megtiltom ezen esztelenséget, kiáltja Nikolás. Nem teheted!

— Mégis megteszem!

— Egy fillért sem kapsz tőlem!

— Helyes, haszontalan naplopó, ki haszonöt évvel nem tud magán segíteni. Még csak az egy szívességet tedd meg, küldj Luchwerdenbe.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Az összeférhetlenségi bizottságból.

Budapest, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) Az összeférhetlenségi bizottságban *Juszth* Gyula indítványozta, hogy csak oly hirlapírók lehessenek képviselők, akikről tudvan van, hogy valamely nyiltan, vagy titokban subventionált lapnak nem munkatársai.

Sándor király nyilatkozata.

Budapest, márcz. 6. (Saját tud. táv.) Sándor király, a Figaró egy munkatársa előtt kijelentette, hogy rossz akaratu rágalom az, hogy ő apjával ellenséges viszonyban állott volna. Hogy a beleg ágyánál meg nem jelent, betegsége gátolta, azt pedig, hogy a temetésére, elutazzék népe ellenezte. Elmondta, hogy nősülése óta maga kormányozza Szerbia belügyeit s a pénzügyi helyzeten már is javulás észlelhető. Rágalomnak minősíti azt a hirt is, hogy trónörökös született. Ezt különben már azzal is megczáfolta, hogy csikorgó hidegben, nejjével együtt kikocsizott.

Csernátóny temetése.

Budapest, márcz. 6. (Saját tud. táv.) Csernátóny Lajos temetésén megjelentek többek között a következők: A ház elnöksége, Tisza Kálmánné, Wekerle Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula és számos képviselő és igen sok ujságíró. Hajnal imája után Vészi lapszerkesztő parentálta el gyönyörű beszédben. A temetőben Heltay Jenő tartott megható búcsúbeszédet.

Botrány az angol parlamentben.

London, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) Az angol alsóház ülésén ma nagy botrány volt.

Az irek obstruálni kezdtek, mire az elnök a terembiztosokkal rendőrt hivatott s az obstruáló képviselők egyikét kivezettette.

A többiek nagy lármát csaptak s kiabálni kezdtek:

— Ez szégyen! Gyalázat! Isten óvja az ireket.

London, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) Más távirat szerint az irek már régen obstruálnak a clotür ellen. Most is nagy vihar volt és Staskert képviselőt több megjegyzése miatt az elnök felszólította, hogy *hagyja el a termet*, mire a képviselő ezt válaszolta;

— Tisztelettel értesitem az elnök urat, hogy a termet nem hagyom el.

A későbbi botrány ezért keletkezett.

Lefoglalt táviratok.

Madrid, márcz. 6. A Fabra-ügynökség jelenti: A portugáliai cenzura megakadályozta több oportói táviratnak a továbbítását, amelyek szerint a tüntetők e hó 3-án bevették a serdaói kolostor ablakait, Porto környékére lovaságot küldtek ki. (M. T. I.)

Milán barátjának büntetése.

Belgrád, márczius 6. Magdalenics tábornokot, a belgrádi hadosztály-parancsnokot, ma nyugdíjazták. Megállapították, hogy Magdalenics aki egy rendkancellárja is volt, Milán királylyal *titkos levelezést* folytatott és rendelkezésére bocsátotta magát. Magdalenics Sándor király eljegyzése után, mint nyugalmazott ezredes visszavették a hadseregbe és azonnal kinevezték tábornokká a belgrádi hadosztály parancsnokává és rendkancellárrá, mert *Milán király ellenségének tartották.*

Az angolok vesztesége.

London, márcz. 6. A hadügyminisztériumhoz intézett jelentés szerint a dél-afrikai angol hadak vesztesége február hóban, a rokkantként hazaküldött legénységet is beleszámítva, 92 tiszt és 2273 ember. A háboru kezdete óta összesen 664 tiszt és 13,137 ember esett el. A felépült rokkantakat nem számítva, az angol hadak egész vesztesége 685 tiszt és 16,174 ember. (M. T. I.)

Megszüntetett ostromállapot.

Madrid, márcz. 6. A Fabra-ügynökség jelenti: Weyler tábornok úgy nyilatkozott, hogy az ostromállapotot ma megszünteti. Mihelyt az új kormány megalakul, helyreállítja az

alkotmány biztosítékait és elhárítja a megyetanácsai választásokat. A Heraldó szerint a karlisták a legközelebbi időre új akciót terveznek. (M. T. I.)

Káldy temetése.

Budapest, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) Az elhunyt nagy zeneköltőt, Káldyt, holnap fogják örök nyugalomra helyezni, az opera költségén.

A répczeszentgyörgyi kivégzés.

Szombathely, márcz. 6. Pár nap mulva végzik ki itten *Pea-Postás* Jánost. aki Lichtenstägter Sándor kereskedőt a múlt év márczius hónap hetedikén Répczeszentgyörgyön meggyilkolta és kirabolta. A törvényszék ma kapta meg a kuria ítéletével együtt a hivatalos értesítést, hogy a király nem adott kegyelmet a gonosztevőnek, hanem szabad folyást engedett az igazságszolgáltatásnak. Az ügyészség távirati uton rendelte Szombathelyre Bali Mihály hóhért. Amint megérkezik a hóhér válasza, azonnal kitűzik az ítélethirdetést s illetőleg a kivégzés napját. Pete fegyházviselt ember. Három héttel ezelőtt öngyilkosságot akart elkövetni s azóta állandóan fegyveres börtönőr őrzi a czellában.

A spanyol kormányválság.

Madrid, márcz. 6. A Fabra-ügynökség jelenti Sagasta ma délben fogja bemutatni miniszter: listáját a régens-királynénak. Sagastának az a szándéka, hogy feloszlatja a parlamentet. Ebben az esetben az új választások májusban lesznek és a kamarák júniusban ülnek össze. (M. T. I.)

Vilma királynő Amsterdamban.

Amsterdam, márcz. 6. Vilma királynő és férje délelőtt fél 12 órakor ide érkeztek. A pályaudvaron a hatóságok fejei üdvözölték őket. A polgármester beszéde után a királynő és Henrik herczeg a királyi palotába hajtottak, ahol az anyakirályné fogadta őket. Az egész uton a szakadó eső daczára nagy néptömeg állott, mely a királyi párt lelkesülten üdvözölte. A palotába érkezés után a királynő és férje kijöttek az erkélyre ahol a néptömeg nagy lelkesedéssel üdvözölte őket.

SZERKESZTOI POSTA.

○ Köszönjük a szíves értesítést; mindjárt fel is használtuk.

Dr. T. Sz. P. Róma. Még a múlt héten megjelent, rögtön megérkezése után; ha t. i. a Nápolytól Bajaeig címűről van szó. Azóta utabbat nem kaptunk. Az eddig érkezettek rögtön, vagy legfeljebb érkezésük után egy nappal leközzöljük, miután olvasóinkat az ügyes tollal megírt csevegések, mint több helyről értesültünk, nagyon érdeklik. Köszönjük ez eddigieket s folytatását kérjük. Üdvözet.

NYILTÉR.

Minden külön értesítés helyett:

Feinsilber Irén

és

Pásztor Bertalan

jegyesek.

KOZGAZDASAG.

Koch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 6.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	688.75
Magyar hitel	—	—	—	—	—	691.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	675.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	491.75
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	455.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, márcz. 6.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.70
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	7.48
Tengeri	—	—	—	—	—	5.34
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.60
Zab ápr.	—	—	—	—	—	6.25
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	118.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	92.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	—	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	98.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99.60
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	93.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	172.50
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	148.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	—	98.40
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	98.30
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	117.75
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	—	97.80
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	141.—
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	—	16.70
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	694.75
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	677.25
Párisi vista	—	—	—	—	—	95.35
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	—	19.06
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	117.35
London vista	—	—	—	—	—	240.50
20 márkás arany	—	—	—	—	—	23.50

Meghívó.

A »Nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövetkezete« ez évi rendes közgyűlését 1901. évi márczius 24-ikén délelőtt 11 órakor Nagyváradon, a vármegye házában kistermében tartja, melyre az üzlet-rész tulajdonosokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámadás előterjesztése, a fölmentvény megadása.
4. Az üzleti nyereség felosztása.

5. Igazgatósági tagok választása.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Az alapszabályok 15. §. 7. pontjának megfelelően teendő indítványok.

Nagyvárad, 1901. évi február hó 28-án.

Beöthy László,
szövetkezeti elnök.

A mérleg a közgyűlést megelőző 14 napon át a »Berettyó vízszabályozó társulat« hivatalos helyiségében megtekinthető.

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemmentgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőgyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitűnő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.